

ING. ANDRE PERUŠIĆ

**PRILOG RJEŠAVANJU  
PITANJA KULTIVIRANJA  
NAŠEGA KRASA**

**ZAGREB, 1941.**

---

TISKARA »GRAFIKA« ZAGREB

## PRILOG

### RJEŠAVANJU PITANJA KULTIVIRANJA NAŠEGA KRASA

Kao i druga važna gospodarska pitanja kod nas, tako se već decenijama proučavalo i pitanje, kako da se spasi naš hrvatski kras i popravi život na njemu, dok je oko nas pred rat ključao gospodarski život, na svim se stranama radilo grozničavom brzinom, da bi se jačanjem materijalne kulture sačuvala i ojačala politička sloboda i moć pojedinih država kod kuće i izvan kuće. U stvaranju materijalne kulture išli smo dosad puževom brzinom, a odsad treba što manje govoriti i prigovarati, ali zato što više i bolje raditi.

Između ostalih brojnih pitanja iz područja šumarstva postaviti će nam mjerodavni činbenici i pitanje, kako ćemo s krasom. Moramo biti spremni na jasan i određen odgovor.

Mnogo je iznešeno prijedloga o poboljšanju života čovjeka na krasu. U ovom se prikazu neće pobliže ispitivati, da li je pitanje osvijetljeno sa svih potrebnih strana, ni analizirati sva iznešena stručna mišljenja, već se u njemu iznašaju nekoje misli o programu i organizaciji rada, o investicijama za melioraciju krasa, odnosno za izgradnju zaštitnih naprava, terasa, cesta, puteva, staza, respravlja pitanje diobe pašnjaka i šuma s komasacijom i arondacijom, dotiče pitanje raseljavanja, zajmova, pomoći, a sve to iziskuje goleme financijalna sredstva, odnosno golemi i dugi fizički napor.

Ovaj mali prilog rješavanju pitanja kultiviranja krasa izradio sam polazeći sa šumsko-političkoga gledišta, dok se gospodarskoj tehnici prepušta da ona tehničku stranu posebno i konačno raspravi.

Mora se znati i utvrditi, što se ima raditi, tko da organizira rad i tko će snášati troškove. Ako mjerodavni činbenici donesu odluku, da se pristupi melioraciji zemljišta i intenziviranju biljne proizvodnje, mora se odmah na posao.

#### OPĆENITI POGLEDI

Iz priloženoga položajnoga nacрта vidimo kuda se prostire naš kras. Na krasu se razvio tip rastrešenih naselja i kuća, kao posljedica stočarskoga i polunomadskoga načina života, dok je trgovina dala svoj izražaj u izgradnji primorskih i ostalih većih mjesta i gradova.

Iz nekoliko priloženih slika ne možemo upoznati naš kras, već po njemu treba hodati i život neposredno promatrati.